

KOPLOPERS CIRCULARITEIT 2025

Vepa is een nuchtere voorloper
met lef en eigenzinnigheid

De Nederlandse meubelbranche kent een aantal spraakmakende bedrijven die met innovatiekracht en ambacht, durf en een wat atypische en eigenzinnige instelling, met grote overtuiging de wereld een stuk beter maken en willen achterlaten. CBM zet een aantal van die inspirerende koplopers in de schijnwerpers.

Als er één pionierende koploper in de Nederlandse interieurbranche is, dan is dat Vepa. Ze weten dat het anders móét en dat doen ze dan ook. Circulaire meubels uit zelf opgevest Amsterdams grachtenplastic? Het produceren van groene waterstof met stroom van duizenden eigen zonnepanelen? Dat doet Vepa. In vier van hun eigen fabrieken in Nederland, werken ze aan circulaire designmeubels. Een afvalloze productie, significant gebruik van zonne-energie, ambitieuze CO₂-reducties en een transparant ketenbeheer maken daar integraal onderdeel van uit. Door te blijven investeren in mensen en innovatieve productiemethoden en grondstoffen, ontstaan slimme, circulaire oplossingen waarmee Vepa iets teruggeeft aan mens en natuur.

Vepa speelt een voortrekkersrol in de meubelindustrie met haar circulaire ambities en voelt zich goed door anders te zijn: een cocktail van gedreven en pionierend ondernemerschap, eigenzinnigheid, lef, nieuwsgierigheid en een nuchtere filosofie, gemixt met een sterke focus op innovatie, duurzaamheid en een grote sociale verantwoordelijkheid. Die overtuigende missie, die vanaf de oprichting in 1951 nog steeds geworteld is in de onderneming, is oprecht en leeft in alles wat ze doen. Je voelt het meteen als je er binnenloopt: hier werken ruim 350 werknemers toegewijd aan elke stoel, tafel of kast. 'Ze krijgen en nemen eigen verantwoordelijkheid, denken mee over nieuwe ontwerpen of toepassingen en zijn daardoor extra trots op wat ze doen,' verklaart Head of Design Gertjan de Kam. 'Innovaties en investeringen in de nieuwste technologieën, vakmanschap en ambacht, de mens én het milieu: alles komt hier samen. Mensen zijn je kapitaal, gezondheid en welzijn staan bovenaan. Een machine gaat aan als je op een knop drukt, een mens niet,' legt hij uit. Daarom zijn er opleidingsmogelijkheden, waaronder taallessen voor collega's met een niet-Nederlandse achtergrond.

Gertjan de Kam van Vepa

Hal 40

De Kam is regelmatig in de fabriek te vinden, gaat het land in en maakt graag praatjes met werknemers. Enthousiast leidt hij ons rond langs de ruimtes waar robotisering geen optie is, omdat het werk ambachtelijk handwerk vergt: medewerkers zijn onderdelen aan het schuren en poedercoaten, anderen stikken meubelhoezen achter de naaimachine. Verderop staan de geautomatiseerde machines in deze gloednieuwe, zo duurzaam mogelijk gerealiseerde en brandschoon ogende paneelafdeling in Hoogeveen: Hal 40. Genoemd naar de grote groep medewerkers die hier al veertig jaar of langer werkt. Dat zegt genoeg. Vervolgens laat hij de opmerkelijke kantine zien, ook al zo'n typisch Vepa-initiatief. De Kam tekende het ontwerp voor een Drentse hooischuur, compleet met rieten dak en picknickbanken *buiten*. 'Hiermee hebben we een plek gecreëerd waar mensen even afgezonderd van hun werkomgeving kunnen zitten,' verklaart hij.

Daarnaast heeft De Kam een deel van de bestaande fabriekshal vrijgemaakt om een expositieruimte in te richten voor de nieuwste kantoor-collectie WIREWORKS: een samenwerking tussen Vepa en de externe ontwerper Ineke Hans. De ruimte lijkt op een camping met speeltuin, waar geïnspireerd op een caravan, Ineke Hans en Vepa kleurrijke, modulaire intieme vergader- en werkplekken hebben gecreëerd, inclusief een aan een raam refererende uitsparingen met een houten plankje met plant, als antwoord op de hedendaagse open kantoorruimten waar geen ruimte is om je af te zonderen. Van gerecyclede mono-materialen -vilt van gerecyclede PET-flessen en een frame van metaal- zijn de modulaire, flexibel te combineren units gecreëerd met een kolossale mal. 'Zoiets hebben we nog nooit gedaan, maar bij goede ideeën haken wij nooit af,' zegt De Kam. Dat is Vepa ten voeten uit.

Vepa produceert zijn meubels bewust in eigen fabrieken in eigen land: in Breda, Emmen, Hoogeveen en Wijchen – met één uitzondering: een fabriek in Telford in het Verenigd Koninkrijk. 'Hierdoor hebben we weinig transport, weten we precies hoe iets is gemaakt, houden controle over de kwaliteit en bouwen veel kennis op. Onze productie is aantoonbaar minder belastend en de impact die we maken op het milieu, is volledig transparant. Bovendien dragen we bij aan de Nederlandse economie omdat elk verkocht product is vervaardigd op Nederlandse bodem,' verklaart De Kam. 'Zo kunnen we op prijs en kwaliteit concurreren met lagelonenlanden, waar je nauwelijks een band met je producten hebt en maar moet vertrouwen op de waarde van een certificaat uit China. Wij bieden dus veel meer.'

Meubels van grachtenplastic en jute zakken

Vepa werkt ook zoveel mogelijk volgens de drie ontwerpprincipes die Rick Porcelain in zijn Startersgids Circulaire Meubels noemt (meer informatie hierover in de afsluiting dit artikel). 'Onze materialen vormen een compromis van een aantal voorwaarden, zoals het gebruik van *goede en schone* materialen, een extreem lange levensduur en zelfs na een lange levensduur, het op materiaalniveau recyclen van het materiaal. Materialen komen uit de regio, zijn schaalbaar en niet-uitputtend voor de bodem, goedkoop, vervormbaar, flexibel en gemakkelijk te verwerken, hebben een constante hoge kwaliteit, zijn volledig plantaardig (CO₂-negatief), vrij van chemicaliën, hebben geen extra afdeklaag nodig, zoals lakken of coaten, zijn mooi van uiterlijk en textuur, uv- en corrosiebestendig. De uitdaging is om aan zoveel mogelijk van deze aspecten te voldoen,' zegt De Kam. Zo gebruikt het bedrijf duurzame en gerecyclede grondstoffen, zoveel mogelijk uit de regio, zoals duurzaam hout, gerecycled staal, textielafval en grachtenplastic - sinds 2017 is Vepa partner van Plastic Whale en vissen ze met hun eigen sloep plastic afval uit de Amsterdamse grachten. Hiervan maken ze op innovatieve wijze *state-of-the-art* circulair kantoormeubilair. Ook afgeschreven jute koffiezakken vinden een bijzondere bestemming. Bij de *expositie* in de fabriekshal staan een aantal stoere kuipstoelen en barkrukken met teksten en opdrukken. Het gevolg van een succesvolle samenwerking tussen Vepa en Koffiebranderij Peeze, die koffie inkoopt bij twaalf verschillende koffiecoöperaties en achterblijft met twaalf verschillende, mooie jute koffiezakken die anders worden weggegooid. Die krijgen een geperst tweede leven in wederom losmaakbaar meubilair, waarin ook hennep uit de regio is verwerkt.

Vanuit de gedachte dat je iets terug moet doen voor de mensen en de omgeving heeft Vepa het GreenField ontwikkeld. Op dit stuk grond van 11.000 m² naast de fabriek in Emmen levert Vepa een bijdrage aan het herstel van de biodiversiteit, wordt geëxperimenteerd met nieuwe biologische grondstoffen en is een deel beschikbaar gesteld aan de lokale Voedselbank voor het verbouwen van groente en fruit.

Groene waterstof

Vergroening geldt ook voor het energiegebruik. De verwarming van de fabrieken gebeurt niet langer enkel met aardgas, maar via duurzame energie: op de daken liggen ongeveer 10.000 zonnepanelen. In Emmen produceert Vepa zelf groene waterstof waarmee de poedercoating-oven op temperatuur wordt gehouden. 'Dat is ons als eerste in de sector gelukt met subsidie van de gemeente Emmen en met een ontheffing,' zegt De Kam trots. De fabriek in Hogeveen beschikt overigens ook over warmtepompen en de nieuwste, meeste duurzame, A-oven die deels op zonne-energie wordt verwarmd. De verantwoordelijkheid die Vepa neemt geldt voor zoveel mogelijk aspecten in de keten. Vepa monitort al jaren zijn afvalstromen. Een deel wordt omgezet in nieuwe grondstoffen, een deel in nieuwe energie. De locatie in Hogeveen is *afvalloos*. Restmateriaal wordt zoveel mogelijk hergebruikt. De bar in de showroom is bijvoorbeeld gemaakt van oude deuren, de wanden van textielrestanten uit de stoffeerderij en van staalresten worden (woon-)accessoires gemaakt. 'We nemen alles terug, want als je je eigen producten niet terugneemt, is er iets mis mee, toch?' meent De Kam. Vepa refurbished meubels die niet meer aan de huidige wensen van de klant voldoen. Dit gebeurt merkonafhankelijk, dus ook voor merken als Gispén en Vitra. Ook slaat het bedrijf bestaand meubilair uit de markt op ten behoeve van circulaire contracten. 'Dat kunnen we doen omdat we in Nederland produceren en we inmiddels materialenexperts zijn die weten hoe we meubels een tweede leven kunnen geven.'

Gronings Goud

Om de circulaire economie verder aan te jagen, werkt het bedrijf graag samen met circulaire innovators. Het ketenproject Gronings Goud is een mooi voorbeeld van een samenwerking tussen Vepa, de GoudGoed kringloop uit Groningen, *social enterprise* ReBlend uit Amsterdam en de gemeente Groningen. Van de ingezamelde afgedankte jeans en T-shirts van inwoners van Groningen worden fijne vezels gemaakt die vervolgens worden gesponnen tot hoogwaardige industriële garens: het Groningse Goud. Vervolgens wordt er textiel van gemaakt waarmee bestaande stoelen opnieuw worden gestoffeerd en waarop nu een paar honderd ambtenaren van de gemeente Groningen zitten.

'Het zit in ons DNA om eerst te doen en daarna vanuit ervaringen én mislukkingen onze kennis te vergroten. We maken ultieme keuzes in onze materialen, maar die kunnen risicovol en gecompliceerd zijn,' weet De Kam. 'We moeten naar een systeemverandering; ervaren wat we allemaal met restmateriaal en tweedehands meubels kunnen: wat zijn de technische productiemogelijkheden, de verwerkingstijd, schaalbaarheid, toepassingen en functies? Het is als het oplossen van een sudoku.'

Meest circulaire bureaublad

Polyester is een probleem waar Vepa nog geen duurzame oplossing voor heeft. Virgin PET wil het bedrijf niet gebruiken, hetzelfde geldt voor rubberhout dat uit Azië komt. 'Maar een materiaal als spaanplaat gebruiken we graag,' vertelt De Kam. 'Wij maken het van ons eigen restmateriaal dat samen met bijvoorbeeld afvalhout uit de bosbouw en een biogeen bindmiddel verwerkt wordt tot nieuw plaatmateriaal. Om de toplaag te verbinden met de kern -het spaanplaat- gebruiken we een circulaire binder. Het mooie van deze ontwikkeling is dat we de toplaag keer op keer kunnen vervangen, zonder nieuw spaanplaat te gebruiken. De combinatie van dit kernmateriaal en de *click-unclick*-technologie zorgt voor een lage emissie die gelijk is aan die van hout.'

Sowieso is de CO₂-uitstoot in 2025 inmiddels bijna 50% lager dan in 2020, het jaar waarin Vepa begon met meten. Dat past in de CO₂-reductieambities: sinds 2023 staat Vepa op de hoogste trede (niveau 5) van de CO₂-prestatieladder en doet het er alles aan om deze positie te behouden. 'Daarom blijven we investeren in duurzame oplossingen,' zegt De Kams broer Janwillem de Kam. De CO₂-emissie door het gebruik van bedrijfswagens moet dit jaar met 5% zijn verlaagd, in 2030 met 30%. De CO₂-emissie door afval moet dit jaar met 40% zijn gereduceerd en in 2030 met 60%. 'De vijfjarenplannen die we maken, hebben zichzelf vaak binnen een jaar ingehaald,' zegt Janwillem, die decennialang directeur was en onlangs plaatsmaakte voor de jongere garde. Hij is opgevolgd door Arnoud van Spijk en gaat als Chief Commercial Officer de groeiende Fair Furniture Group versterken en begeleiden. 'Er liggen veel kansen om onze strategische partnerschappen en circulaire innovaties verder uit te bouwen, zowel bij Vepa als bij onze andere merken,' zegt hij.

Oproep aan CBM en alle 10.000 grote en kleine interieurbouwers in Nederland: neem koploper Vepa (Zwartwoud/Auping/Lande Family) als voorbeeld van hoe het anders kan - en moet. Dat doet het bedrijf vanuit een bevlogen ambitie, maar ook vanwege puur economisch lijfsbehoud wanneer materialen en goederen binnenkort niet meer vanzelfsprekend zijn. De mijnen worden leeggedolven, grondstoffen raken op en worden onbetaalbaar. De beschikbaarheid is bovendien onvoorspelbaar door handelsbarrières, oorlogen en conflicten, bosbranden, verstoorde zeevaart en allerlei andere logistieke problemen.

Aanleiding voor deze serie artikelen met Vepa, Zwartwoud, Lande Family en Auping, is het verschijnen van de Snelstartgids Circulaire Meubels van Interieurontwerper, auteur en onderzoeker Rick Porcelijn. Hierin beschrijft hij de drie fundamentele ontwerpprincipes voor duurzaam en circulair ontwerpen: het gebruik van *goede materialen*, dus met een lage verborgen impact, het verlengen van de levensduur van materialen en het maximaliseren van herbruikbaarheid (schoon en mono) als grondstof. Deze drie principes zijn met elkaar verweven en versterken elkaar, waardoor ze niet alleen bijdragen aan het verminderen van CO₂-uitstoot en vervuiling, maar ook essentieel zijn voor het verminderen van onze afhankelijkheid van schaarse grondstoffen en het bevorderen van economische efficiëntie.